

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTEKÓW

3. Miejscowość

OLECKO

6152

1. Nazwa

DOM PARAFIALNY

846/2

2. Czas powstania

II połowa XIX w

4. Adres

UL. Zamkowa 6

19 – 400 Olecko

nr ewid. działki 454/12 obręb 2 Olecko

nr księgi wieczystej

11. Materiały graficzne

5. Przynależność administracyjna

województwo warmińsko-mazurskie

powiat olecki

gmina Olecko

6. Współrzędne geograficzne

N: 54°2'20.9" E: 22°30'36.86"

7. Poprzednie nazwy miejscowości

Marggrabowa,

Treuburg,

Oletzko

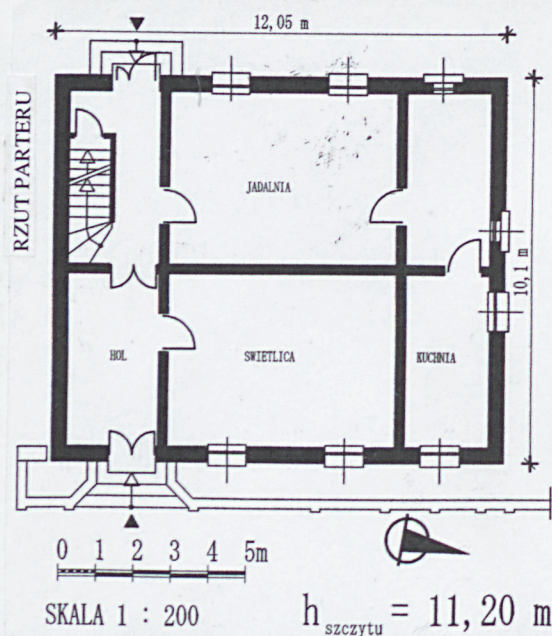
8. Właściciel i jego adres

Rzymskokatolicki Kościół Parafialny
Pw. Podwyższenia Krzyża Św.

9. Użytkownik i jego adres

Rzymskokatolicki Kościół Parafialny
Pw. Podwyższenia Krzyża Św.

10. Formy ochrony

Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego – kościół neogotycki wybudowany w latach 1859-1861 jest widoczny z daleka dzięki wieży kościelnej. Konsekrowany w 1862r. Zabudowania murowanej kaplicy pochodzą z II połowy XIX w. Wieżę dobudowano ok. 1920 roku. Budynek przy ul. Zamkowej 6 – Hallander-strasse został wybudowany jako plebania równolegle z budową kościoła. Po 1945 roku zburzoną podczas działań wojennych poddasze mieszkańcy Olecka wspólnie odbudowali, pełnił przez kilka lat funkcje plebanii.

W latach 1853-1944 w parafii pracowali księża:

J. Osiński (1853-1867), K. Schneider (1867-1885), I. Knorr (1886-1891), F. Schnarbach (1892-1900), B. Zimmermann (1900-1911), P. Bierneth (1911-1920), J. Zink (1920-1926), K. Lenoveld (1926-1934), A. Schultz (1934-1935), H. Markowsky (1935-1944). W 1945 roku do parafii przybył ks. [REDAKTOR]. Kapłan ten spełniał tu posługę do 30 września 1946r.

Od 9 listopada 1946 r. zarządcą parafii został ks. [REDAKTOR]. Swoją funkcję pełnił do 30 listopada 1948r. Po ks. [REDAKTOR] parafię objął ks. [REDAKTOR].

[REDAKTOR] który w Olecku przepracował ponad pięć lat. W 2000 roku rozpoczęto prace budowlane przy budowie nowej plebanii na posesji, obecnie stara plebania pełni rolę wikarówki – mieszkań dla księży wikarych, oraz jest miejscem spotkań duszpasterskich i zebrań parafialnych.

Widok na kościół i plebanie

Sytuacja: budynek wolnostojący usytuowany w centrum miejscowości, w półn. pierzei ul. Zamkowej. . Ustawiony wzdłuż ulicy, ścianą z wejściem głównym zwrócony w do ul. Zamkowej j. Działka ogrodzona, w głębi działki równolegle mieści się nowy budynek plebanii i budynek gospodarczy, na terenie ogród ozdobny obsadzony drzewkami iglastymi i tujami;

Materiał, konstrukcja, technika: budynek murowany z cegły, na fundamencie z kamieni i cegły, nieotynkowany; podpiwniczony. Ściany wewnętrzne ceglane, tynkowane. Między kondygnacjami stropy Kleina, sufity tynkowane. Więźba dachowa płatwiowo-kleszczowa ze stolcami. Strop poddasza stanowi konstrukcja drewniana dachu. Dach dwuspadowy symetryczny o równych spadkach, dachówką ceramiczną. Kominy murowane z cegły, nietynkowane. Podłogi deskowe, na klatce schodowej betonowe, wyłożone płytkami ceramicznymi, wykończone lastryko. W piwnicy ściany ceglane, podłogi betonowe. Schody wewnętrzne zabiegowe, betonowe, malowane, balustrada murowana; zewnętrzne kamienne, jednobiegowe, ujęte w niską murowaną, tynkowaną balustradę. Stolarka okienna drewniana, malowana olejno. Okna ościeżnicowe, zespolone, dwuskrzydłowe, sześciopolowe, ze ślemieniem, nadświecie dwukwaterowe. Drzwi zewnętrzne drewniane, z nadświeciem, dwuskrzydłowe; wewnętrzne jednoskrzydłowe płycinowe.

Rzut: w kształcie prostokąta, układ wnętrza dwutraktowy z wydzielonym korytarzem i klatką schodową od południa, w traktach po trzy pomieszczenia; wejście do budynku na pierwszej osi od południa.

Bryła: Wolnostojący, prostopadłościenny, dwukondygnacyjny, z poddaszem użytkowym, podpiwniczony, nakryty dachem dwuspadowym budynek o zwartej bryle.

Elewacje: frontowa wschodnia- dwukondygnacyjna, czteroosiowa, na cokole kamiennym, na osiach drugiej, trzeciej i czwartej od południa prostokątne otwory w obramieniu z cegieł zamknięte odcinkowo, okna jednoskrzydłowe, jednopole; elewacja przecięta ornamentem gzymsu kordonowego z kształtek ceglanych nad parterem. W parterze na pierwszej osi od południa otwór wejściowy zamknięty odcinkowo drzwi dwuskrzydłowe, drewniane; nad nimi nadświecie, trójpole. Przed wejściem schody jednobiegowe w niskim rozwartym, betonowym obramieniu. Na pozostałych osiach parteru i na piętrze otwory okienne prostokątne, zamknięte odcinkowo, z podokiennikiem poprzedzonym pasem ornamentu z kształtek ceglanych jak w gzymsie kordonowym. Okna dwuskrzydłowe, ze ślemieniem, sześciopolowe. Elewacje odcina od połaci dachu schodkowy, wydatny, ceglany gzyms koronujący. **południowa** – dwuosiowa w poziomie kamiennej piwnicy, z prostokątnymi otworami w obramieniu z cegieł zamkniętymi odcinkowo; przecięta ornamentem gzymsu kordonowego z kształtek ceglanych nad parterem, czteroosiowa w poziomie poddasza, na dwu środkowych osiach otwory prostokątne, zamknięte odcinkowo; okna dwuskrzydłowe, ze ślemieniem, sześciopolowe; na pozostałych osiach okna jednoskrzydłowe, jednopole, powyżej w polu szczytu symetrycznie umieszczony otwór prostokątny zamknięty odcinkowo; okno jednoskrzydłowe, jednopole, podstawa szczytu zaakcentowana prostopadłościennymi sterczynami, górą obwiedziony gzymsem kostkowym. Na wysokości stropu nad piętrzem widoczne ozdobne stalowe kotwy ściąągów konstrukcji dachowej

c.d. na wkładce nr 1

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
2450 m ³	280 m ²	mieszkalna	mieszkalna, oświatowa
18. Stan zachowania		19. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
<p>Fundamenty w stanie zadowalającym.</p> <p>W elewacjach brak uszkodzeń.</p> <p>Ściany, stropy i konstrukcja dachu w stanie dobrym,</p> <p>Klatka schodowa wewnętrzna po remoncie.</p> <p>Stopnice schodów wewnętrznych odnowione. Stolarka okienna i drzwiowa nowa bądź odmalowana.</p> <p>Konstrukcja dachu w dobrym stanie.</p>			

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

-B. Tomecka, *Elk, woj. suwalskie. Studium historyczno-urbanistyczne do planu zagospodarowania przestrzennego miasta*, mnpis PKZ Białystok 1978;
-Archiwum Państwowe w Elku, „*Rejonowy Urząd Likwidacyjny*”,
-Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków Delegatura w Elku, Teczka *Olecko, Parafia p/w Podwyższenia Krzyża Św.*
- NID Oddział Terenowy w Białymstoku:
B.Tomecka, I. Małofiejew, Z. Piłaszewicz; Olecko. Studium historyczno-urbanistyczne do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Olecka, Białystok 1978 (m-pis);

23. Bibliografia

Ch. Grigot, *Die Geschichte des Kreises Treuburg*, Treuburg 1938;
W. Guziejewicz. *Zarys dziejów parafii rzymsko-katolickich w Olecku* , Episteme 36 (2004) ;
M. Orłowicz, *Ilustrowany przewodnik po Mazurach pruskich i Warmii*, Olsztyn 2006;
A. Wakar. *Z dziejów wsi w: Olecko z dziejów miasta i powiatu*, Olsztyn 1974.
Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, woj. suwalskie, Warszawa 1986
J. Kopciał, *Mały leksykon wsi, w: Gołdap i okolice*, red. J. Kopciał, Suwałki 1995, s. 262.

25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

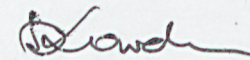
Ulica Zamkowa, 1978; Fot. A. Juszcak w : *Olecko. Studium historyczno-urbanistyczne do planu zagospodarowania przestrzennego miasta*, Białystok 1978 m-pis NID O/Białystok;
<http://www.bildarchiv-ostpreussen.de>

21. Uwagi

22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

24. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

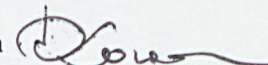
tekst wrzesień 2012 mgr inż. arch. Dorota Kowalewska

plany, rysunki wrzesień 2012 mgr inż. arch. Dorota Kowalewska

fotografie 19 wrzesień 2012 mgr inż. arch. Dorota Kowalewska

26. Załączniki 2

1. Miejscowość	Olecko	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	Olecko		
3. Powiat	olecki		
4. Województwo	warmińsko-mazurskie		

DOM PARAFIALNY

zachodnia - dwukondygnacyjna, czteroosiowa, na cokole kamiennym, na osiach drugiej, trzeciej i czwartej od południa w poziomie piwnicy prostokątne otwory w obramieniu z cegieł zamknięte odcinkowo, okna jednoskrzydłowe, jednopolowe; elewacja przecięta ornamentem gzymsu kordonowego z kształtek ceglanych nad parterem. W parterze na pierwszej osi od południa otwór wejściowy zamknięty odcinkowo drzwiami dwuskrzydłowe, drewniane; nad nimi nadświetle, trójpole. Przed wejściem schody jednobiegowe w kamienne. Na czwartej osi blenda powielająca otwory okienne, w niej otwór prostokątny, okno jednoskrzydłowe, jednopolowe. Na pozostałych osiach parteru i na piętrze otwory okienne prostokątne, zamknięte odcinkowo. Okna dwuskrzydłowe, ze ślemieniem, sześciopolowe. Elewacje odcina od połaci dachu schodkowy, wydatny, ceglany gzyms koronujący. W połaci dachu symetrycznie dwuosiowa facjatka, otwory okienne prostokątne, zamknięte odcinkowo. Okna dwuskrzydłowe, sześciopolowe. Powyżej w polu szczytu facjaty otwór prostokątny zamknięty odcinkowo; okno jednoskrzydłowe, jednopolowe.

północna – dwuosiowa w poziomie parteru, z prostokątnymi blendami zamkniętymi odcinkowo; na osi od zachodu otwór prostokątny, okno jednoskrzydłowe, jednopolowe; przecięta ornamentem gzymsu kordonowego z kształtek ceglanych nad parterem, czteroosiowa w poziomie poddasza, na dwu środkowych osiach otwory prostokątne, zamknięte odcinkowo; okna dwuskrzydłowe, ze ślemieniem, sześciopolowe; na pozostałych osiach okna jednoskrzydłowe, jednopolowe, powyżej w polu szczytu symetrycznie umieszczony otwór prostokątny zamknięty odcinkowo; okno jednoskrzydłowe, jednopolowe, podstawa szczytu zaakcentowana prostopadłościami sterczynami, górą obwiedziony gzymsem kostkowym. Na wysokości stropu nad piętem widoczne ozdobne stalowe kotwy ściągów konstrukcji dachowej.

Wnętrze: przebudowane, po remoncie.

Wyposażenie: brak

Instalacje: elektryczna, wodociągowa, kanalizacyjna, grzewcza.

3.

Opracowanie załącznika: mgr inż. arch. Dorota Kowalewska
(data i podpis)
25.10.2012r

4

5

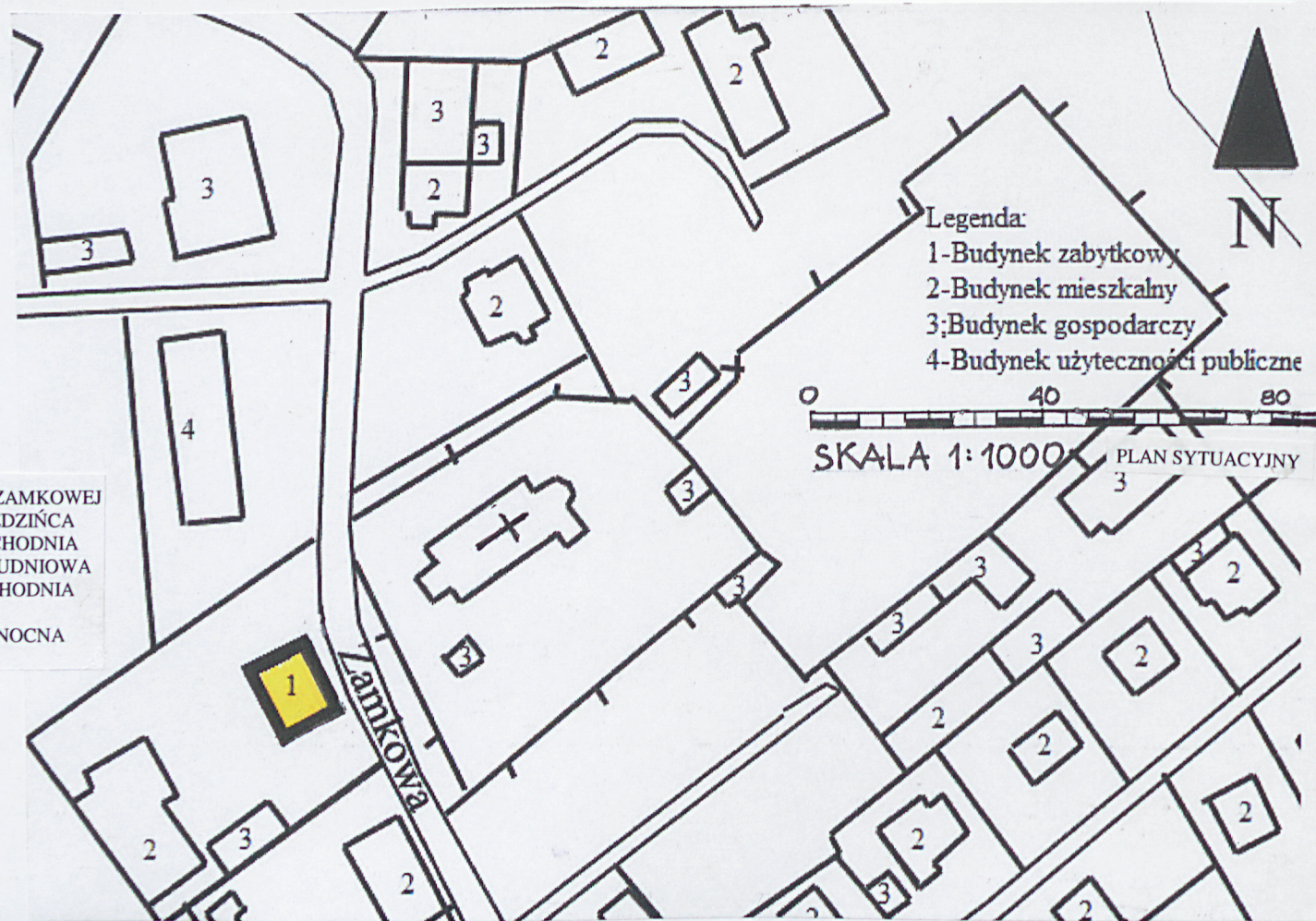

6

7

1. WIDOK OD UL. ZAMKOWEJ
2. WIDOK OD DZIEDZIŃCA
3. ELEWACJA WSCHODNIA
4. ELEWACJA POŁUDNIOWA
5. ELEWACJA ZACHODNIA
6. DETAL MURU
7. ELEWACJA PÓŁNOCNA

1. Miejscowość	Olecko	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres DOM PARAFIALNY UL. Zamkowa 6 19 – 400 Olecko	6. Zawartość załącznika ZDJĘCIA
2. Gmina	Olecko		
3. Powiat	olecki		
4. Województwo	warmińsko-mazurskie		

8.

9.

10.

11.
12.

13.

14.

15.

8.-10. DETALE WNETRZ
11.-14. DETALE ARCHITEKTON.
15. WIDOK OGÓLNY OD STR.
POŁUDNIOWEJ